

□ Dominique Sluijsmans & Luc Sluijsmans

Voorjaarsschoonmaak in het toetshuis

Wat hebben het pointillistische schilderij Grande Jatte van Seurat, de slaapkamer van Van Gogh, een zandbak in de plaatselijke speeltuin, een kom heerlijke lettersoep en een bakje fruit met elkaar gemeen? De kenner zal het antwoord weten: al deze omgevingen en voorwerpen zijn onder handen genomen door de Zwitserse kunstenaar Ursus Wehrli.

Wehrli (1969) heeft tientallen beroemde kunstwerken, parkeerplaatsen, tuinen en maaltijden 'opgeruimd'. Als u zijn naam googelt en vervolgens de afbeeldingen aanklikt, krijgt u een indruk van zijn immense werk. De Grande Jatte is teruggebracht tot een zak confetti, de schoenen van Van Gogh staan nu netjes onder zijn bed en de letters uit de soep liggen op alfabet. Enfin, u krijgt snel een indruk van de essentie van deze 'clean-up-artist', zoals Wehrli zichzelf omschrijft. Mocht u meer willen weten over zijn werkwijze, bekijk dan eens de zeer humoristische TED Talk waarin Wehrli zichzelf presenteert.

Niet alleen het spel Kolonisten van Catan (zie onze column in het maartnummer van Examens), maar ook het werk van Wehrli vinden wij buitengewoon inspirerend voor de invulling van ons dagelijks werk als onderwijskundig ontwerpers. Ook wij zoeken naar samenhang, ordening en balans tussen alle componenten van een curriculum. Regelmatig roepen scholen en opleidingen onze hulp in als 'curricular personal organizers': zij vragen ons hen te helpen hun curriculum te reorganiseren, inclusief alle toetsen, onderwijsactiviteiten en onderwijsinhouden. Dit opruimproces leidt niet alleen tot het zichtbaar maken van alle onderdelen, maar ook wordt in één oogopslag duidelijk hoe vol een curriculum is, dat er misschien wel veel van hetzelfde inzit of dat er juist hiaten zijn.

Als we inzoomen op het toetshuis, kan het zomaar voorkomen dat de mix van toetsvormen niet in balans is in relatie tot de te bereiken leerdoelen. Er is bijvoorbeeld een te zware focus op kennistoetsen of sprake van een 'overload' aan toetsen waardoor het toetsprogramma als geheel niet meer organiseerbaar is. Of het blijkt dat een

aantal toetsen onderhevig is aan onderhoud en in reparatie moet. Het toetshuis inclusief het curriculum als geheel van een grondige schoonmaak voorzien is echter geen eenvoudige klus. Het zal scholen en opleidingen tijd en energie kosten tot beargumenteerde antwoorden te komen op de volgende vragen: Welke curriculuminhouden en toetsen passen niet meer in het huis en gooien we in de curriculumcontainer? Welke zetten we tijdelijk in de opslag? Welke zullen we moeten herzien? Wij vinden het boeiend om het gesprek hierover aan te gaan en richting te geven. We werken dan met vragen als: Waarom is de toets en de onderwijsinhoud (nog) relevant? Zijn deze consistent met andere inhouden en toetsen?

We zien wel een valkuil. De zak confetti van Wehrli bevat weliswaar alle verfcomponenten van het schilderij, maar Seurat was de meester die het Franse eiland op doek kreeg. In onderwijstaal betekent dit dat het curriculum niet een simpele optelsom is van losse toetsen en curriculuminhouden, maar dat het gaat om een samenhangend curriculum dat meer is dan de som der delen. Wij nodigen docenten uit de curriculumkunstenaar te zijn die het geheel vanuit de ogen van de lerende overziet, overbodige onderdelen verwijdert, nieuwe onderdelen introduceert en deze kleur geeft. Dus na alles in onderdelen buiten te hebben gezet, is het belangrijk dat alles in een logische samenhang en verhouding weer de school of opleiding in gaat.

We zitten volop in de lente. Grijp de kans met een curriculair sopje en een stevige toetsbezem aan het werk te gaan en tot een opgefrist curriculum te komen. En vergeet daarbij niet ook uw leerlingen en studenten een emmertje met spons te geven.

Dominique Sluijsmans, Zuyd Hogeschool
Lector Professioneel Beoordelen; dominique.sluijsmans@zuyd.nl

Luc Sluijsmans, SLO
Curriculumontwerper; l.sluijsmans@slo.nl